

NAMIS

Forum för nationella minoriteter i Sverige

Nyhetsbrev nr 6, den 15 september 2009

Kulturverksamhet, institutioner m.m.

Konsert med Mari Boine

2009.10.10 kl. 20, Södra Teatern, Stockholm
Den samiska världsartisten Mari Boine uppträder på Stora scenen. Se sodrateatern.com

Kriget och individen - interaktiva dramaguidningar

Från åk 5 och uppåt. Vad betydde Finska kriget 1808-09 för den enskilda människan – vid fronten och hemma? Deltagarna fördjupar sig i kriget genom enskilda individers öden och upplevelser. Dramaguidningarna utförs av den finska föreningen DOT r.f. s (fören. för Drama och Teater) dramapedagoger. Guidningarna kan genomföras på svenska eller finska, och erbjuds 9-20/11, måndag-fredag kl.9.00-10.00 och kl.10.30-11.30. Gruppstorlek: max 25 elever. Pris: 650 kr/grupp. För mer information om utställningen "1809 - rikssprängning och begynnelse" se www.livrustkammaren.se.

SHERIFFI - En ny kulturtidskrift på två språk lanseras på Göteborgs Bok- och Biblioteksmässa!

Det finns närmare sju hundra tusen personer med finskt ursprung i Sverige idag, men antalet tvåspråkiga (svenska/finska) tidskrifter i kioskernas tidningshyllor har hittills varit NOLL. Därför har vi skapat Sheriffi! Sheriffi är en ny tvåspråkig kulturtidskrift som innehåller finsk, sverigefinsk och finlandssvensk kultur. Tidskriften kommer ut med fyra nummer per år och riktar sig till sverigefinnar och svenskar som är intresserade av sverigefinsk och finsk kultur. All material i tidskriften är på två språk - svenska och finska - så att även sverigefinnarna som har tappat sitt modersmål och svenskar kan ta del av innehållet. Sheriffi finns på bokmässan i Göteborg, den 24-27 september 2009! Sanna Posti Sjöman, Chefredaktör/ Päätoimittaja Sheriffi, sanna@sheriffi.se, tel. 070-8588235, <http://www.sheriffi.se> (Nättidningen öppnar den 25 september)

Sverigefinländarnas arkiv: Multimedia- och informationscentrum

Sverigefinländarnas arkiv har som uppgift att bevara dokument rörande sverigefinskt liv och verksamhet samt stödja och främja

sverigefinsk kultur och forskning. Arkivet grundades 1977 och kulturnätverket Gottlund stödjer arkivets verksamhet. Medlemmarna består av sverigefinska, finska och svenska föreningar, företag och enskilda personer. Arkivet är idag ett nationellt minoritetsarkiv och medlem i Svenska Arkivsambudet. Arkivmaterialet, dvs. dokument, bilder, filmband, ljudband, levnadsberättelser, finns idag i Riksarkivet Arningedepån och i Eskilstuna stadsarkiv. Vi arbetar också som ett informationscentrum rörande sverigefinländarnas minoritetsfrågor och finska språkets revitalisering genom att lyfta fram sverigefinsk historia, sverigefinsk kultur och språk med hjälp av t.ex. bildberättelser. Arkivet främjar kultur och forskning via traditionskampanjer och fältarbete. En viktig del av verksamheten är att producera utställningar och bedriva publiceringsverksamhet i samarbete med föreningar och företag. Kontakt: 08-55801489, info@arkisto.org, www.arkisto.org

Resource Centre for the Rights of Indigenous Peoples / Kompetansesenteret for urfolks rettigheter i Guovdageaidnu/Kautokeino

Kompetansesenteret for urfolks rettigheter er etablert av den norske regjering, og senteret er lokalisert til Kautokeino i Norge. Kompetansesenteret har til formål å øke kunnskapen om og forståelsen om urfolksrettigheter og samiske rettigheter. Senteret skal samle inn, bygge opp, systematisere, vedlikeholde, bearbeide, tilrettelegge og formidle relevant informasjon og dokumentasjon om urfolksrettigheter nasjonalt og internasjonalt. Senteret kan også påpeke behovet for forskning på aktuelle områder. Kompetansesenteret for urfolks rettigheter er finansiert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Utenriksdepartementet. Se www.galdu.org/web/?giella1=

Konferens, symposium och nätverk

”Romers saknar fortfarande rättigheter”

Seminarier arrangeras under Bok & Bibliotek i Göteborg den 25 september och tar upp att romers mänskliga rättigheter fort-

farande kränks i Europa. Vad gör EU och hur borde man agera? Arrangörer av seminariet är Delegationen för romska frågor och Amnesty. Se vidare <http://www.romadelegationen.se>

Sverige/finländare idag och genom tiderna – ruotsinsuomalaisuus tänään ja kautta aikojen
 September 28, 2009 Siirtolaisuusinstituutti Eerikinkatu 34, 2. krs, Turku, Finland. Seminariet i Åbo hålls den här gången enbart på finska. Kontakt: <http://www.migrationinstitute.fi/>

Hur svenskt är Finland – hur finskt är Sverige? Sverige och Finland – språk och samhälle förr och nu

Lördag den 3 oktober kl 9.30–15.00 i Sal C Uppsala Konsert & Kongress. Arrangörer: Landsarkivet i Uppsala, Institutet för språk och folkminnen samt Seminariet för nordisk namnforskning vid Uppsala universitet. Seminariet arrangeras med stöd av Riksbankens Jubileumsfond. Fri entré.

Meänkielikonferens i Pajala/Meänkielen konferensi Pajalassa 26-27/10-09

Vi erbjuder föreläsningar, workshops och kulturella inslag/Met tarjoamma luentoja, työpajoja ja kulttuuriohjelmia. Mer information: <http://modersmal.skolutveckling.se/meankieli/>

Second Saami Linguistics Symposium

Venue: University of Tromsø 19-21 November 2009. This series of international symposia is meant to cover all the Saamic languages, and seeks to promote contact between specialists in particular Saamic languages and general linguists with an interest in Saamic. We especially encourage younger researchers at Master's and PhD levels to present their work. www.hum.uit.no/lapponic If you would like to give a presentation, send abstract no later than Oct. 9, 2009.

Källor till samisk kultur och historia: Nya utmaningar

Stockholm 30 november –1 december 2009. Det internationella samiska forskningsseminariet (International Sami Research Seminar, ISRS) startade som ett initiativ mellan Humboldt Universität (Berlin) och Umeå universitet. Det fjärde seminariet arrangeras 2009 av Stockholms universitets Religionshistoriska avdelning tillsammans med Nordiska museet och Ajtte, Svenskt fjäll- och samemuseum. Den här gången kommer fokus för diskussionerna att ligga på problematisering av olika slags källmaterial: arkeologiska utgravningsar, samtida fältarbeten, arkivsamlingar, text- och språkstudier samt museisamlingar, utställningar och nutida media. Preliminära sessioner: Museernas samlingar och utställningar, Fältarbeten, Arkeologi, Historiska texter, Språk, Film & bild, Internet. Intresseanmälan m. abstract (200–300

ord) sänds till Maths Bertell maths.bertell@rel.su.se Halls på Nordiska museet, Sthlm.

Tradition och modernitet i en urfolk-kontext 4.-5.11.2009

Konferens vid Diehtosiida, Kautokeino, Norge. Samiska högskolan arrangerar konferensen i Kautokeino 4.-5. november 2009. Konferensens mål är att samla samhällsforskare som i sin forskning berör urfolkssamhallenas traditioner och särskilt traditionernas möten med nya tider. Under konferensen arrangeras förutom huvudforelasningarna fyra workshops: Anpassning till framtiden – traditionell kunskap för framtida generationer, Traditioner – rikedom eller hinder? Innovation och tradition och Individualism och gemenskap. Konferensens språk är nordsamiska, norska och engelska. Deltagarna täcker själva rese- och boendekostnader, och även middagarna. Konferensavgiften ar 800 NOK och täcker kaffeпаuserna och luncherna båda dagarna. Se www.samiskhs.no

Professionalising Multilingualism in Higher Education: Developing plurilingual individuals and multilingual institutions

Luxemburg 4–6 februari 2010. Sista dagen för inlämning av abstract ar 30 juni. För mer information om konferensen och om hur abstract ska utformas, se www.multilingualuniversities.net, där det också går att anmäla sig till konferensen.

New Challenges for Multilingualism in Europe

hosted by the Institute for Anthropological Research, Zagreb - LINEE Network of Excellence. Venue: Dubrovnik, Croatia, 11-15 April, 2010. See www.amiando.com/lineeconference.html

Seminarier och föreläsningar

Föreläsningsserien "Judarna i Sverige – en minoritets historia"

Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Uppsala universitet, Thunbergsvagen 3 D, Hus 2. Tid: kl 18.15 – 19.45.

- Tisdagen den 22 september: "Ett försök till en svensk-judisk historiografi." Lars M Andersson, universitetslektor, Uppsala univ.
 -Tisdag den 13 oktober: "De svenska judarna 1782 – 1930. Ekonomiska strategier, självuppfattning och assimilering." Rita Bredefeldt, docent, Stockholms universitet.

Seminarium med språkliga för-tecken under Markesaret 1809-2009

-”När svenskan i Finland blev finlandssvenska”, prof. Marika Tandefelt, Helsingfors handelshögskola

-”Från svinalängornas skulor till Europarådets allmosor - Finskans vandring från fabriksgolvet i Sverige till finrummen i Strasbourg”, prof. Jarmo Lainio, Stockholms univ. och Mälardalens högskola. Plats: Sal 2-1077, Engelska parken, Thunbergsvägen 3 D, Hus 2, Uppsala univ. Tid: tisdag den 6 oktober 16.15-18.00. Arr: Centrum för multietnisk forskning, Uppsala univ. & Finskt Språk- och Kulturcentrum, Mälardalens högskola.

Publikationer

Mörtlunds Mona-Mörtlundin Mona

I Mona Mörtlunds nya diktsamling är det den unga flickan som står i centrum. Tiden och platsen är 60-talets Tornedalen och flickans första möten med skolan, religionen, böckerna, flerspråkigheten, vänskapen och döden blir en varm och innerlig skildring av världen sedd genom en flickas ögon. Det är också kvinnornas Tornedalen som skildras, mamma, farmor, mostrar och skolfröknar och bästa vännen Eva är viktiga personer i boken med vars hjälp flickan försöker att orientera sig i livet. Känslor av glädje och gemenskap, ensamhet och rädsla går som mörka och ljusa stråk genom hela boken. De är en del av ingredienserna i tillvaron och i mötet med det förunderliga livet. Black Island Books (2009).

Rasen och vetenskapen

Uppsala Multiethnic Papers/UUHG Publications, Uppsala 2009. Kunskapen om svenskt rastänkande och statlig eugenik och steriliseringspolitik har ökat betydligt på senare år. Med detta som utgångspunkt arrangerades våren 2008 en föreläsningsserie på temat Rasen och vetenskapen vid Uppsala universitet. Rapporten innehåller tre av dessa seminarieföreläsningar; www.multietn.uu.se

Hatbrott 2008 (Brå 2009:10)

Rapporten, som publiceras årligen, är en sammanställning av polisanmälningar där det i motivbilden ingår etnisk bakgrund, religiös tro, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck i Sverige år 2008. Nytt för i år är att definitionen av hatbrott har förändrats, ett nytt motiv lagts till (transfobi) och ett nytt delurval tillkommit. Dessutom särredovisas hatbrott mot afrosvenskar (afrofobiska hatbrott) och hatbrott mot romer (antiromska hatbrott) för första gången. Rapporten finns att ladda ned via denna länk:

www.bra.se/extra/measurepoint/?module_instance=4&name=2009_10_Hatbro

tt_2008_webb.pdf?url=/dynamaster/file_archive/090626/0e17ff7b03363991a88e56edb511b3fa/2009%255f10%255fHatbrott%255f2008%255fwebb.pdf

Om antisemitism: Orsaker, utveckling, motiv

Kan laddas ner från hemsidan för Svenska kommittén mot antisemitism, SKMA: www.skma.se/filer/om_antisemitism.pdf

E Katitzi på romani chib som ljudbok

För fyrtio år sedan skrev Katarina Taikon den första boken om Katitzi. För ett år sedan kom den för första gången ut på romani chib, med titeln "E Katitzi". Nu kommer den som ljudbok – en av få på romani chib. Bokförlaget Podium ger ut böcker på minoritetsspråk och klassiker. Se Podium www.podium.nu

...om detta må ni berätta...

Boken "...om detta må ni berätta..." har kommit ut i ny upplaga. Frånsett att boken i sin helhet har uppdaterats i enlighet med dagens forskningsläge innehåller den nu också ett 20 sidor långt kapitel med fokus på Sverige och Förintelsen. Författare är som tidigare Stéphane Bruchfeld och Paul A Levine. Se www.levandehistoria.se/forintelsen

A Language without Borders...

Proceedings from The International Romani Language Conference in Stockholm and Uppsala 7-9 Jan. 2007. Ed. H. Kyuchukov. ELC 5. 2009. Se <http://www.multietn.uu.se>

Unga romers situation, en intervjustudie

Rapport till Delegationen för romska frågor 2009. Ungdomsstyrelsen har på uppdrag av Delegationen för romska frågor genomfört en studie om unga romers livssituation. Denna rapport har tagits fram som ett underlag till det slutbetänkande som Delegationen redovisar för regeringen i december 2009. Se vidare www.romadelegationen.se

Bilden av universum bland folken i norr

Av etnologen Kerstin Eidlitz Kuoljok, bosatt i Jokkmokk. Stockholm: Carlsson. 2009.

Äktenskap i Sápmi: giftermålsmonster

och etnisk komplexitet i kolonisationens tidevarv, 1722-1895. Av Gabriella Nordin. Umeå universitet, doktorsavhandling. 2009.

Linguistic Diversity and Language Rights. Social Justice through Multilingual Education

Editors: T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, A. K. Mohanty, M. Panda. Multilingual Matters series. www.multilingual-matters.com/display.asp?isbn=9781847691897

Den första juni 2000 trädde den svenska ratificeringen av Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk samt Ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter i kraft. Därigenom erkände Sverige fem nationella minoriteter och minoritetsspråk: judar/jiddisch, romer/romani, samer/samiska, sverigefinnar/finska och tornealingsar/meänkieli.

NAMIS syftar till att förbättra möjligheterna för forskningssamarbete inom temaområdena nationella minoriteter, minoritetspråk och minoritetskulturer. Vi vill fungera som forum för kunskapsutbyte med minoritetsorganisationer, statliga organ och myndigheter som sysslar med språkliga och kulturella frågor, samt med praktiker verksamma inom området kulturell och språklig revitalisering.

Algot ja Alma

Ny barnbok på meänkieli från Kaamos Förlag. Algot ja Alma är berättelsen om två grodor som råkar ut för missförstånd och blir emellanåt ovänner. Algot och Alma försöker ordna upp alla otrevligheter och dessa mänskliga grodor visar att livet inte alltid är dans på rosor, men inte heller att det är omöjligt att ha roligt med en vän. Beställs via sttt.aapua@swipnet.se.

TV

Nya tv-program på meänkieli: Odens rike
Seriestart torsdag 27 augusti! Tio animerade berättelser av de fornnordiska gudasagorna - om Asgård, Yggdrasil, Tors hammare, jätten Ymer och världens undergång Ragnarök. Följ den vise guden Oden när han försöker hålla ordning bland sina egna och bland jättar och odjur och hur bråkmakaren Loke hela tiden ställer till det. Berättare på meänkieli: Mona Mörtlund. Serien sänds på torsdagarna kl 11.40 i SVT1.

När Sverige och Finland var ett

Hurdant skulle Sverige vara om Finland fortfarande var en del av riket? Vad hände med Finland efter det att landet hamnade under ryskt styre? I serien Det förflutna hälsar på 1809 diskuterar man bland annat dessa frågor. I seriens åtta delar betraktar man dagens fenomen i ett historiskt perspektiv. Det förflutna hälsar på 1809 ses på måndagar med start på 7 september på SVT2 klockan 20.30. Serien produceras av Sveriges Televisions finska redaktion och producent är Pia-Mari Suomela.

På webben

Den skogsfinska bibliografin finns nu under denna adress:
www.kulturguidevasternorrland.se/sfdb

SprogNyt - sprogpolitisk opdatering

Man er velkommen til at fremsende relevante links. Man er også velkommen til at fremsende links til relevante arrangementer, hvis tilmeldingsfristen er lang nok. Man kan tilmelde og framelde sig abonnement på SprogNyt - sprogpolitisk opdatering ved at sende en e-postbesked herom til jcn@Kommunikationogsprog.dk
Tidligere versioner af SprogNyt - Sprogpolitisk opdatering kan ses på <http://kogs2008.aparte.dk/?id=1479>

"Learning Habits through Romani Apparel"

– A study on how shared learning gives social meaning to the traditional apparel of Romani women belonging to the Kelderash, Lovari and Finnish Kalo groups in Sweden. Master thesis by Gregor Kwiek. Available at the Dept. for Ethnology, Stockholm Univ.: www.erg.su.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=11851

FILM

"Höstmannen"

Filmen Höstmannen är på meänkieli och handlar om två bröder från Torne-dalen www.overtornea.se/nyheter/Tystnad-tagning. Den har premiär på Göteborgs filmfestival.

NAMIS

Forum för nationella minoriteter i Sverige

Centrum för multietnisk forskning

Adress:

Thunbergsv. 3D
Box 521
SE-751 20 Uppsala
Tel: 018-471 23 59
Fax: 018-471 23 63

Kontaktpersoner: För ytterligare information eller deltagande i nätverket kan du vända dig till doc. Satu Gröndahl, tfn 018-471 63 96 (e-post: satu.grondahl@multietn.uu.se).

Du som vill bidra med information till nyhetsbrevet, kontakta Leena Huss, tfn 018-471 23 61 (e-post: leena.huss@multietn.uu.se).

